

Gårdsstöd och förgröningsstöd 2015 - 2020

Lars Hansson
Stödkommunikationsenheten
Jordbruksverket

Gårdsstöd – oförändrat i grunden

- EU:s definitioner och villkor styr stödberättigandet
- Minst 4 hektar och 4 stödrätter
- Stöd per hektar beror på stödrätternas värden

Gårdsstöd – större förändringar

- Regionerna tas bort 2015
- Överskottsstödrätter tas bort 2015
- Stödrättsvärden sänks till 52 % av värdet 2014
 - 30 % => förgröning
 - 13 % => nötkreatursstöd
 - 2 % => unga brukare
 - 3 % => nationell reserv
- Stödrättsvärden jämnas ut tills 2020 => ca 128 euro
- Krav på aktiv skötsel/användning av jordbruksmarken

Gårdsstöd – aktivt användande

Aktivt användande av jordbruksmarken, för stöd

- Produktion, putsning eller avslagning
 - Skyddszon har generellt undantag - alla år
 - Diken ska underhållas vid behov
- Krav 2015
 - All ansökt jordbruksmark ska användas aktivt
- Krav 2016-2020
 - Åkermark – årligen
 - Betesmark/slätteräng utan åtagande – årligen
 - Betesmark/slätteräng med åtagande – vartannat år

Förgröning - generellt

- Obligatoriskt om man söker gårdsstöd
 - Tre grundkrav/villkor:
 - **Gröddiversifiering på åkermark**
 - **Ekologiska fokusarealer på åkermark**
 - **Bevara permanenta gräsmarker**
- Generellt undantag från kraven:
 - Ekologiska producenter har rätt till stödet men behöver inte uppfylla kraven
- Betalas för all mark som också berättigar till gårdsstöd
- Förgröningsstöd är cirka 0,55 x stödrättsvärdet per hektar => år 2020 cirka 70 euro per hektar

Förgröning – EU:s markslag

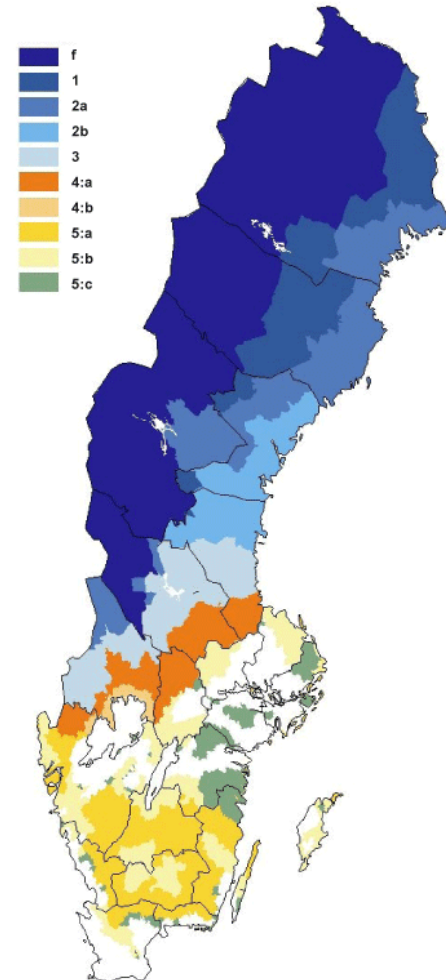
- **Åkermark** – som svensk åkermark men utan:
 - EU:s permanenta gräsmark och
 - EU:s mark med permanenta grödor
- **Permanent gräsmark** – som svensk betesmark och slåtteräng men dessutom:
 - svensk åkermark som haft huvudsakligen gräs eller örtartat foder i 5 år eller mer, dvs även vallar (samt träda i framtiden, utom EFA-träda)
- **Permanent grödor**
 - grödor som inte ingår i växtföljden, utom permanent gräsmark, som odlas i fem år eller mer med upprepade skördar, samt plantskolor och energiskog på åker

Förgröning - gröddiversifiering

Krav på 2-3 grödor på åkermarken (1/6 – 31/7 (?)):

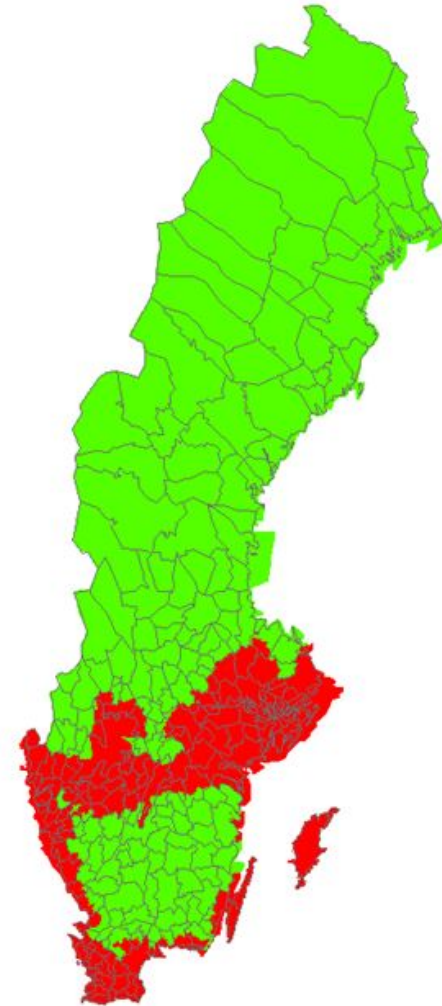
- Om mer än **10 hektar** åkermark.
 - Minst **2** grödor. Största grödan på max 75 % av åkermarken, dock får gräs och träda vara större.
- Om mer än **30 hektar** åkermark.
 - Minst **3** grödor.
 - Största grödan på max 75 % av åkermarken, dock får gräs och träda vara större.
 - Näst största grödan på max 20 % av åkermarken (dvs 3:e grödan på minst 5 %).
- **Undantag:**
 - Företag i stödområde 1-3 och f (blått på kartan), aldrig krav på mer än 2 grödor.
 - Företag med enbart eller väldigt mycket vall, betesmark eller i vissa fall potatis.

Förgröning – EFA

Minst 5 % av åkermark som EFA, om mer än 15 hektar.

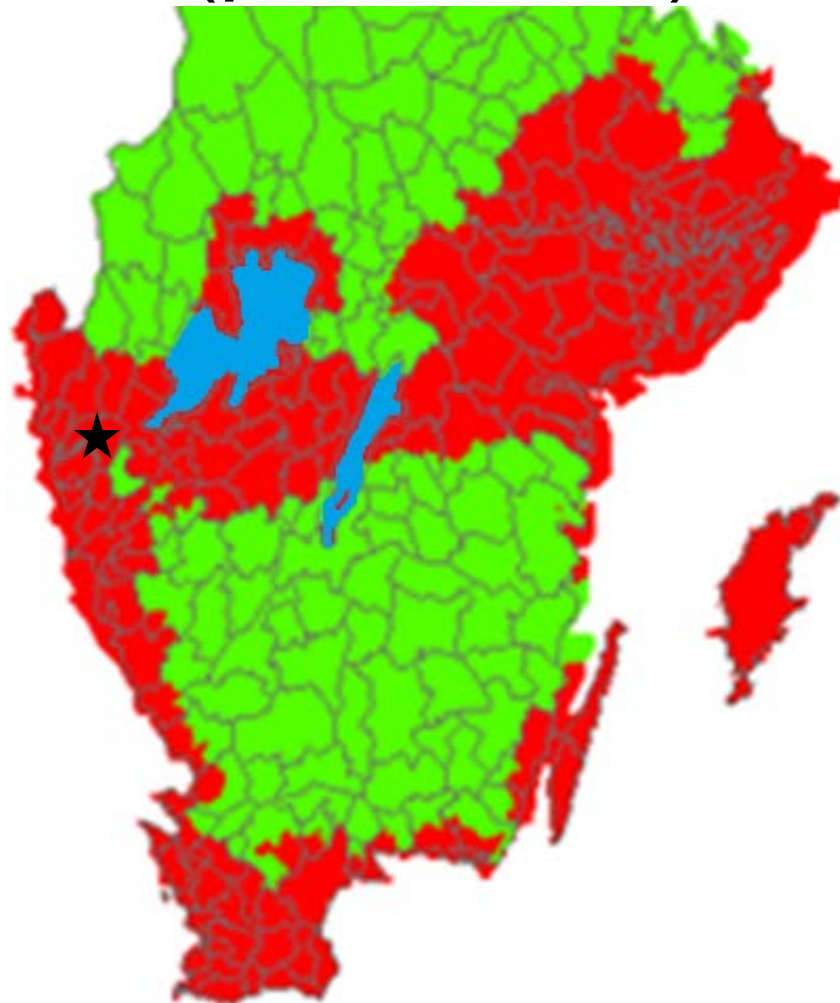
- Ekologisk fokusareal:
 - **träda** (x 1,0) 1/1 - 31/7
 - **salix** (x 0,3)
 - vissa **kvävefixerande grödor** (x 0,7) (ärtor, bönor, sötlupin, vicker, kikärter, lusern och klöver)
 - **obrukade fältkanter** (lpm x 9)
 - **vallinsådd** på höst-försommar i huvudgröda (x 0,3)
- **Undantag:**
 - Företag i områden med mycket skog (grönt på kartan)
 - Om mycket gräs/ört, träda och/eller baljväxter, om max 30 hektar åker med annan odling

EFA – skogsundantaget (preliminärt)

Grönt =
Undantag från
EFA-krav

Rött =
Krav på EFA

Förgröning – permanenta gräsmarker

Kravet är att bevara andelen permanent gräsmark

- Efterlevnaden mäts på nationell nivå
- Max minskning 5 %
- Referensnivå att bevara räknas fram 2015
- Latent på individuell nivå

Om minskning över 5 %:

- Omställningsförbud - förbud odla annat än gräs/ört på permanent gräsmark
- Återställningskrav - de som ställt om senast

Övrigt:

- Förbud plöja betesmark i Natura 2000
- Utanför Natura 2000 får mark ställas om (om andelen är ok på nationell nivå) och vall läggas om

Tvårvillkor

- Oförändrat i huvudsak men vi ser över tillämpningen
 - Nuvarande skötselkrav för åker och bete inkl. slåtteräng, inkluderas i nya kravet på aktiv markanvändning
 - Slamdirektivet upphör som tvårvillkor

Aktiv jordbrukare - berörda

Personer (fysiska eller juridiska) utesluts från stöden, för att de i huvudsak driver:

- flygplats,
- järnväg,
- vattenverk,
- fastighetsföretag eller
- permanent sport- eller rekreationsanläggning

Aktiv jordbrukare - undantag

Undantag – om tillämpligt OK få stöd

- Mindre än 5 000 euro (före avdrag) i direktstöd föregående år – generellt undantag
- Genom att visa att jordbruk är den huvudsakliga (syfte) eller en betydande del (ekonomiskt) av verksamheten
 - Syfte => registrerad huvudsaklig verksamhet
 - Betydande ekonomisk del:
 - Årligt direktstöd är minst 5 % av total intäkt från annan verksamhet än jordbruksverksamhet
 - Totala ”intäkter från jordbruksverksamhet” minst 1/3 av personens totala intäkter

Översikt - direktstöden 2015

Modulering 5 %
- om och på belopp över 150 000 euro

Tvårvillkor

Obligatorisk för alla, i princip

Aktiv jordbrukare

Obligatoriskt för stöd

Nötkreatursstöd

Frivilligt att söka, tvingande villkor

- Nötkreatur äldre än 1 år
- Korrekt rapporterade, identifierade och registrerade
- Räkningsperiod som Komp utom 2015
- Cirka 85 euro per djur och år

Stöd till unga jordbrukare

Frivilligt att söka, inga villkor utöver ung och nystartare

- Max 40 år
- I max 5 år sen start
- 55-60 euro per hektar för max 90 hektar
- Förutsätter/kopplat till gårdsstödsareal
- Juridisk person => om ung/a har faktisk och varaktig kontroll

Förgröningsstöd

Obligatoriskt om sökt gårdsstöd, tvingande villkor

- Åkermark- gröddiversifiering
- Åkermark – ekologiska fokusarealer
- Permanent gräsmark – bevarandekrav, i huvudsak latent
- Stöd cirka 55 % utöver gårdsstödet

Gårdsstöd

Frivilligt att söka, tvingande villkor

- Jordbruksmark enligt EU
- Minst 4 hektar med stödrätter
- Aktiv markanvändning
- Regioner avskaffas 2015
- Oanvända stödrätter dras in 2015
- Kvarvarande stödrätters värde sänks ca 45-48 % till 2015
- Utjämnning av stödrättsvärden tills 2020
- Stödrättsvärde 2020 cirka 128 euro